

Könyvnyomtatás, vagy e-könyvek – előnyök és hátrányok

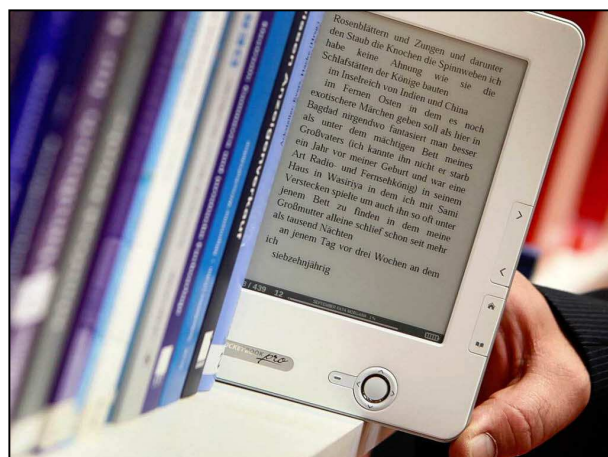
Az e-könyv környezeti szempontból előnyösebb, gondolhatnánk elsőre. De a helyzet közel sem ennyire egyszerű. Sőt a környezeti szempontok mellett kulturális és egészségügyi szempontok is léteznek.

Környezeti hatások

Sok környezettudatos ember váltott át az e-könyv olvasókra, mivel azok sokkal környezetbarátabbnak tűnnek. Ez első látásra valóban úgy tűnik, hiszen egyetlen e-könyv olvasó könyvek százait helyettesítheti. Legalábbis elméletben. A való életben a kutatások azt mutatják, hogy a kérdés közel sem ennyire egyszerű. Egy svéd kutatás szerint, ha 10 percnél rövidebb időt töltünk hírolvasással, akkor valóban az elektronikus készülékek ökológiai lábnyoma a kisebb. Ha azonban növeljük az olvasással töltött időt, akkor a nyomtatott sajtótermékek már kevesebb szén-dioxid kibocsátással járnak, mint a különböző elektronikus lehetőségek.

Hogy lehetséges mindez? Nos, a válasz egyszerű. Az e-könyv olvasók is rendelkeznek életciklussal, és legyártásuk rengeteg energiát és különleges nyersanyagokat igényel. Ha a teljes életciklust figyelembe vesszük, akkor egy e-könyv olvasó nagyjából 100 hagyományos könyv kinyomtatásával azonos nagyságrendű környezeti terhelést

okoz. Noha elméletben egy e-könyv olvasón ennél sokkal több könyv is elolvasható lenne, a gyakorlati adatok azt mutatják, hogy kevés e-könyv olvasó éli meg azt az életkort, hogy tulajdonosa 100 könyvet teljesen végigolvasson vele. A környezeti hatások tehát közel sem egyértelműek, és a kifejezetten a környezeti hatásokra koncentráló tanulmányok is sokféle eredményt mutatnak. A kérdés tehát legalábbis összetett, és a vitában nem csak környezeti kérdések merülnek fel.

Egészségesebb a hagyományos könyv?

Legutóbb a Harvard Egyetem kutatása mutatta ki, hogy az e-könyveknek lehet kedvezőtlen egészségügyi hatása. A kutatók szerint az e-könyv olvasása az esti órákban csökkenti az alváshoz szükséges melatonin hormon termelődését. Éppen ezért alvásunk nem lesz elég mély és pihentető. A melatonin hiánya, vagy csökkent mennyisége pedig rengeteg egészségügyi problémával, például a daganatos megbetegedésekkel is összefüggésbe hozható. A probléma hátterében vélhetően az áll, hogy az e-könyv olvasó túl sok fényt juttat a szembe, így csökkentve a melatonin termelődését.

Kulturális és mentális hatások

A fenti hatások mellett van még egy, amelyről talán a legtöbb szó esik. Ez pedig a kulturális és mentális hatások. Az e-könyv olvasók ma már nem csak

olvasásra, de zenehallgatásra és egyéb más funkciókra is alkalmas. Ez pedig csökkenti a figyelmet és a koncentrációt. Több kutatás is kimutatta, hogy az elektronikus eszközön olvasott tartalmak szövegértése gyengébb, mint a hagyományos, nyomtatott könyveken olvasott tartalmak szövegértése. Bár ennek pontos háttere nem világos, a kutatók szerint ez azzal is összefüggésben lehet, hogy a nyomtatott könyv olvasása során nem csak vizuális élmény ér minket, de tapintjuk is a könyvet, érezzük annak illatát, és a több érzékszervre gyakorolt hatás miatt az olvasott tartalom erősebben rögzül a memóriában. Egyes szerzők és kutatások azt is felvetik, hogy az elektronikus tartalmak olvasása gondolkodási mintázatunkat is átalakítja,

magyarán szólva átalakul gondolkodásunk. Ahogy 500 évvel ezelőtt a nyomtatott könyv feltalálása teljesen új pályára állította civilizációnkat, egyes szerzők felvetik hasonló radikális változásokat hozhat az elektronikus olvasás is. A közvetlen környezeti hatások mellett tehát rengeteg egyéb szempont merül fel, és nem biztos, hogy az e-könyv bizonyul helyes választásnak hosszú távon.

/Forrás:

<http://greenfo.hu/hirek/print/2016/07/04/konyvnyomtas-vagy-e-konyvek--elonyok-es-hatran yok/>

(F. Iné)